

**PROGRAM FÖR ALLMÄN TÄVLING
OM EN NY BEGRAVNINGSPLATS VID
JÄRVAFÄLTET I STOCKHOLM**

*BRIEF FOR AN OPEN COMPETITION
FOR A NEW CEMETERY AT
JÄRVAFÄLTET, STOCKHOLM*

Översiktsbild planerade projekt i området.

General picture of projects planned in the area.

Inledning

Stockholms stad inbjuder till en allmän tävling om utformningen av en ny begravningsplats inklusive ceremonilokal vid Järva friområde i Stockholm. Den blivande begravningsplatsen är för Stockholms nordvästsektor en satsning av motsvarande strategisk betydelse och långsiktighet som för Skogskyrkogården på den södra sidan av staden. En internationell arkitekttävling utlystes för Skogskyrkogården för 100 år sedan och denna kom att utgöra utgångspunkt för dess planering och genomförande.

Tävlingsområdet utgör en del av Igelbäckens kulturresevat med närhet till bostadsområden belägna i Tensta, Hjulsta och Akalla. Tävlingen ska ses som ett led i utvecklingen av Järva friområde, som ursprungligen kommer av idéer och visioner från de boende och ska bidra till ett "Stockholm i världsklass". Ambitionen är att vinnande förslag ska tillföra området höga arkitektoniska och konstnärliga värden och att begravningsplatsen också kan bidra till identitet och samhörighet för de boende vid Järvafältet.

Granholmstoppens stora kulle kan ses från alla håll över Järvafältet. En begravningsplats belägen centralt mellan de omgivande stadsdelarna i anslutning till kullen kommer att få ett stort symboliskt värde för nuvarande och kommande generationer.

Stockholm är en växande storstad och 2030 beräknas en miljon människor befolka stadens olika delar. Fler begravningsplatser, som även möjliggör olika gravskick och traditioner är därför en nödvändighet.

På Järva begravningsplats kan en integration mellan forntid, nutid och framtid uppnås. Här är ett område med gravar från vikingatid och medeltid som tillsammans med nya gravskick skapar integration i tid och rum, mellan gammalt och nytt samt mellan olika kulturyttringar och traditioner. Låt Järva begravningsplats bli en modern viloplats som förenar närheten till storstaden med att vara en stämningsfull och rofylld plats för besökande.

Järva begravningsplats kommer att byggas ut etappvis under en mycket lång period. Genomförbarhet är centralt för uppdraget liksom en tydlig vision att skapa en modern begravningsplats, som ger platsen identitet utifrån nytänkande, god gestaltning och lyhördhet för besökarnas behov.

I ett av remissvaren kring stadens vision om Järva 2030 kan man läsa: "Identitet som ger självförtroende; Betona egen-skaper som ger en särprägel. Betona det positiva. Låt de boende känna stolthet över det nya som växer fram. Det är viktigt att få sin miljö uppmärksammas i omvärldens ögon."

Låt dessa ord också bli ett motto för denna tävling.

Välkomna att tävla!

Joakim Larsson

Yvonne Fernell-Ingelström

Introduction

The City of Stockholm invites entries in an open competition for the design of a new cemetery, including ceremonial facilities, at Järva Friområde ("Järva Common") in Stockholm. The proposed cemetery represents for the northwestern sector of Stockholm an initiative of the same strategic and long-term significance as with the Woodland Cemetery on the south side of the city. An international architecture competition for the Woodland Cemetery was announced 100 years ago and became the starting point for its planning and implementation.

The competition site is part of the Igelbäcken Heritage Reserve, close to housing developments in Tensta, Hjulsta and Akalla. The competition itself is to be seen as part of the development of Järva Friområde, emanating from residents' ideas and visions and intended to contribute towards the achievement of a "Stockholm of world class". The aim is for the winning entry to endow the site with high architectural and artistic qualities and for the cemetery also to help give Järvafältet residents a sense of common identity and community.

The high Granholmstoppen hill is visible from every quarter of Järvafältet. A cemetery in a central location between the surrounding townships bordering on the hill will be of great symbolic value to present and future generations.

Stockholm is an expanding metropolitan city whose various districts are expected to have a combined population of one million in 2030. Additional cemeteries, moreover facilitating a variety of burial practices and traditions, are therefore a matter of necessity.

In the Järva cemetery, an integration can be achieved of pre-history, present and future. This is an area with burials dating from Viking and medieval times which, coupled with new burial practices, will create integration in time and space, between old and new and between different cultural manifestations and traditions. Let the Järva cemetery become a modern resting place uniting proximity to the big city with an evocative, tranquil milieu for visitors.

The Järva cemetery will be developed by stages over a very long period of time. Feasibility is vital to the remit, as is a clear vision of creating a modern cemetery which will invest the place with identity based on innovative thinking, good design and responsiveness to visitors' needs.

In one of the consultation process statements concerning the City's vision of Järva in 2030, one reads: "Identity conferring self-confidence: Emphasise qualities conferring distinctiveness. Emphasise the positive. Let residents take pride in the new thing that is taking shape. Having one's surroundings noticed in the eyes of the world at large is important."

Let those words be the motto for this competition.

Welcome to the competition!

Joakim Larsson

Yvonne Fernell-Ingelström

Orienteringskarta.

General map.

Ortofoto tävlingsområdet.

Orthophoto of competition site.

Bakgrund

Redan när de första planerna tog form för ny bostadsbyggelse vid Järvafältet på 60-talet fanns planer på en begravningsplats i området. Planerna skrinlades dock men kyrkogårdsnämnden i Stockholms stad har under åren gjort ett antal framställningar till fullmäktige i frågan. I och med att Strandkyrkogården i Skrubba i södra Stockholm byggdes i slutet av 1990-talet säkrades behovet av gravplatser långsiktigt i södra stockholmsområdet. Mot bakgrund av en växande storstad, måste mark reserveras och planeras långsiktigt för begravningsändamål i norra Stockholm. Bristen på framförallt kistgravar i norra och västra Stockholm, en allt mer åldrande befolkning vid Järvafältet samt medborgarförslag, har åter aktualiserat frågan om en begravningsplats i detta område. Området intill Hjulstakorset inklusive Granholmstoppen i Järva friområde har valts ut och bedömts som lämpligt för ändamålet.

Syfte

Syftet med tävlingen är att skapa en hållbar översiktlig vision för hur en stor begravningsplats ska gestaltas grundat på de storslagna särdragen på platsen och det omgivande landskapet. Ambitionen är att vinnande förslag ska tillföra området höga arkitektoniska och konstnärliga värden och att begravningsplatsen därmed också kan bidra till identitet och samhörighet för de boende vid Järvafältet. Begravningsplatsen kommer att byggas och utvecklas under en mycket lång tid och tävlingen syftar till att lägga grunden för en utveckling som kan behålla sina målsättningar och karaktär i ett mycket långt perspektiv samtidigt som den är tillåtande för förändringar över tiden.

På platsen ska utrymme finnas för en mångfald av gravskick och kulturyttringar samtidigt som platsen ska vara stämningsfull och rofylld för besökaren. Den nya begravningsplatsen ska förstärka och utveckla områdets kultur- och naturvärden.

Platsen

Stadsdelarna norr om Järva friområde; Akalla, Husby och Kista samt stadsdelarna söder om Järva friområde Hjulsta, Tensta och Rinkeby är bostadsort för sammantaget drygt sextiotusen stockholmare. Drygt 75 procent av dessa har utländsk bakgrund och den nya begravningsplatsen planeras i en internationell mångkulturell kontext. Bostadsområdena är alla, utom Kista, planerade och byggda under miljonprogramsåren 1965–1975. Kista byggdes något senare 1976–80. Dessa stora utbyggnader i modern tid speglar efter ett halvsekel också sina invånares generationer och livscykel. En ny begravningsplats blir därför en bekräftelse på både liv och kontinuitet i dessa stadsdelar.

Järvalyftet

Under 2008 gjordes en nysatsning inom det så kallade Järvalyftet med framtagandet av ett program, Vision Järva 2030. Denna vision utgår från att Stockholms invånare beräknas öka från dagens cirka åttahundra tusen till drygt en miljon

Background

Plans for a cemetery in the Järvafältet area already existed when the first plans for new housing development began to take shape in the 1960s. Those plans were shelved, but over the years the Stockholm Cemeteries Committee has made a number of representations in the matter to the Municipal Council. The completion of the Strandkyrkogården cemetery at Skrubba in the south of Stockholm at the end of the 1990s secured long-term provision for burial space demand in the southern part of the region. With the city expanding all the time, land has to be reserved and planned on a long-term basis for burial purposes in the north of Stockholm. The shortage in particular of coffin burial spaces in the north and west of Stockholm, an ageing Järvafältet population and proposals from the general public have revived the issue of a cemetery for this area. The area adjoining Hjulstakorset, including Granholmstoppen in Järva Friområde (the Järva open-air recreation area) has been selected and judged suitable for the purpose.

Purpose

The purpose of the competition is to create a sustainable overall vision of how a large cemetery is to be designed, based on the magnificent characteristics of the site and the surrounding landscape. The aim is for the winning entry to endow the site with high architectural and artistic qualities and for the cemetery thereby also to contribute towards a sense of identity and community for the residents of Järvafältet. The cemetery will be constructed and developed over a very long period of time, and this competition is intended to lay the foundations of a development which can preserve its objectives and character in a very long perspective while at the same time being amenable to changes over time.

The site will have to accommodate a diversity of burial practices and cultural manifestations while at the same time being an evocative, tranquil place for the visitor. The new cemetery must reinforce and develop the cultural and natural qualities of the area.

The location

The townships north of Järva Friområde – Akalla, Husby and Kista, together with the townships south of Järva Friområde, namely Hjulsta, Tensta and Rinkeby, are a residential locality for over 60,000 Stockholmers. More than 75% of these residents are of foreign origin, and the new cemetery is being planned in an international, multicultural context. All the housing areas except Kista were planned and constructed during the Million Homes era (1965-1975). Kista was built somewhat later, between 1976 and 1980. Half a century on, these large developments of modern times also reflect the generations and lifecycle of their inhabitants, making a new cemetery an affirmation of both life and continuity in these townships.

Järvalyftet

In 2008, as part of Järvalyftet ("the Järva Uplift"), a programme was compiled, entitled Vision Järva 2030 and based on the anticipated growth of Stockholm's population from approximately 800,000 at present to upwards of a million by 2030. Vision

1.

2.

3.

4.

5.

1. Grusväg mot Hästa gård
2. Klippt gräsväg som ingår i discgolfbanan på kullens västra sida
3. Utsikt mot utglesad björkskog vid tävlingsområdets sydvästra hörn
4. Utsikt från kullens västra sida mot Akallavägen
5. Utsikt mot kullen från nordväst

1. Gravel road to Hästa gård
2. Mown grass road included in the frisbee pitch on the western side of the hill
3. View of thinned-out birch woods in the southwestern corner of the competition site
4. View from the western side of the hill, looking towards Akallavägen
5. The hill, viewed from the northwest

år 2030. I Vision Järva 2030 presenteras ett antal utvecklingsteman som handlar om att aktivera Järva friområde och stärka kopplingen till och att länka samman stadsdelarna, att respektera och utveckla värden i befintlig bebyggelse, att använda ny bebyggelse för att stärka stadsdelarnas identitet med mera. I kommunfullmäktiges beslut pekas även en ny begravningsplats ut som en del i visionen.

En ny begravningsplats för nordvästra Stockholm – en strategisk och långsiktig satsning

Den blivande begravningsplatsen på Järvafältet är för Stockholms nordvästsektor en satsning av stor strategisk betydelse och långsiktighet. Perspektivet är hundraårigt. Ambitionerna med begravningsplatsen på Järvafältet är av samma dignitet som de som fanns vid beslutet att anlägga Skogskyrkogården. Det är nu hundra år sedan staden reserverade mark för hela utbyggnaden av Skogskyrkogården. Arbetet inleddes med en internationell arkitekttävling 1915 och Skogskyrkogårdens första del kunde invigas 1922.

Målsättningen för denna tävling är att också skapa en hållbar översiktlig vision för hur en stor begravningsplats ska gestaltas grundat på de storslagna särdragen i naturen, på kullen och det omgivande landskapet. Denna vision ska prägla och vägleda det närmare arbetet med etapputbyggnader under mycket lång tid.

Denna tävling om ett helhetsgrepp utgör inledningen till en lång och uthållig process där vissa grundvärden hela tiden ska vara närvarande samtidigt som andra förhållanden kommer att ändras över tiden. I områdets bevarade struktur av uråldrigt odlingslandskap med tusenåriga gravfält och fornlämningar med den i senare tid etablerade Granholmstoppen finns många goda förutsättningar att skapa en modern begravningsplats med närhet till omgivande stadsdelar. Granholmstoppen är idag ett landmärke som kan ses från alla håll över Järvafältet. En begravningsplats centralt mellan de omgivande stadsdelarna på och i anslutning till kullen får ett stort symboliskt värde för nuvarande och kommande generationer.

En modern begravningsplats

Gestaltningen av begravningsplatser och kyrkogårdar förändrades radikalt i Sverige under 1900-talet. Från 1800-talets parkliknande kyrkogårdar med krattade grusgångar, trädkransar, häckomgärdade kvarter, storslagna gravvårdar med hängande sorgträd övergick man till en mer modernistisk och naturromantisk stil i skogskyrkogårdar och landskapskyrkogårdar under 1900-talet. En del av utvecklingen kan hänföras till att kremationer blev allt vanligare och att dessa också medförde efterfrågan på nya anonyma gravskick som till exempel minneslundan. Samtidigt skedde en utveckling för en mer maskinanpassad skötsel som ställde krav på asfalterade gångar, gräs istället för grus, inga häckar eller staket runt gravarna med mera. Ceremonierna förändrades i och med att det blev allt mer ovanligt med kistbegravningar och processioner.

Järva 2030 presents a number of development themes concerned among other things with activating Järva Friområde and strengthening the link with and interconnections between the townships, respecting and developing the qualities of existing settlement, and using new settlement to strengthen the townships' identity. The Municipal Council resolution specifically refers to a new cemetery as part of the vision.

A new cemetery for northwest Stockholm – a strategic and long-term initiative

The proposed Järvafältet cemetery represents an initiative of great strategic and long-term significance for the northwestern sector of Stockholm. The perspective is that of a hundred years. The aims for the Järvafältet cemetery are of the same dignity as those accompanying the decision to establish the Woodland Cemetery. A hundred years have now passed since the City reserved land for the full development of the Woodland Cemetery. Work began with an international architecture competition in 1915, and the first part of the Woodland Cemetery was opened in 1922.

The present competition is also aimed at creating a sustainable overall vision of how a large cemetery is to be designed, based on the magnificent characteristics of the natural scenery, the hill and the surrounding landscape. That vision is to inform and guide more detailed work on stage-by-stage development for a very long time to come.

The present competition concerning a holistic approach marks the introduction to a long and sustainable process in which certain basic values are to be present all the time, while other conditions may come to be altered with the passage of time. The surviving structure of ancient agrarian landscape with thousand-year-old burial grounds and archaeological remains, together with the recently created Granholmstoppen hill, presents many good opportunities for creating a modern burial place in the vicinity of surrounding townships. Today, Granholmstoppen is a landmark visible from all parts of Järvafältet. A cemetery in a central location between the surrounding townships on and near the hill will be of great symbolic value to present and future generations.

A modern cemetery

The 20th century brought a radical transformation of cemetery and churchyard design in Sweden. The park-like cemeteries of the 19th century with their neat gravel paths, clumps of trees, hedged sections, grandiloquent funerary monuments and hanging votive trees were superseded by a more modernist style and natural romanticism in the woodland and landscape cemeteries of the new century. Part of this development can be attributed to cremation becoming an increasingly common practice, generating a demand for new, anonymous burial practices such as the crematorium garden of remembrance. At the same time, developments favoured more mechanised management, which in turn required asphalted paths, grass instead of gravel and graves unsurrounded by hedges or fences. Ceremonies changed as a result of coffin burials and corteges becoming less common.

Utdrag ut kyrkogårdsnämndens beslut den 15 september 2009 angående Järva begravningsplats.

”Natur, miljö och kultur bör användas som utgångspunkt där varsamhet om miljön är central. Historia – nutid – framtid skall kunna samspela liksom integrationsaspekter avseende gravskick och traditioner. Området bör utgöra en viktig mötesplats för såväl sörjande som övriga boende.

Utmaningen ligger i att försöka hitta en motvikt till vår storstadsmiljö i ett växande Stockholm där man kan erbjuda rymd, frihet och rofylldhet och ge möjlighet till eftertanke”.

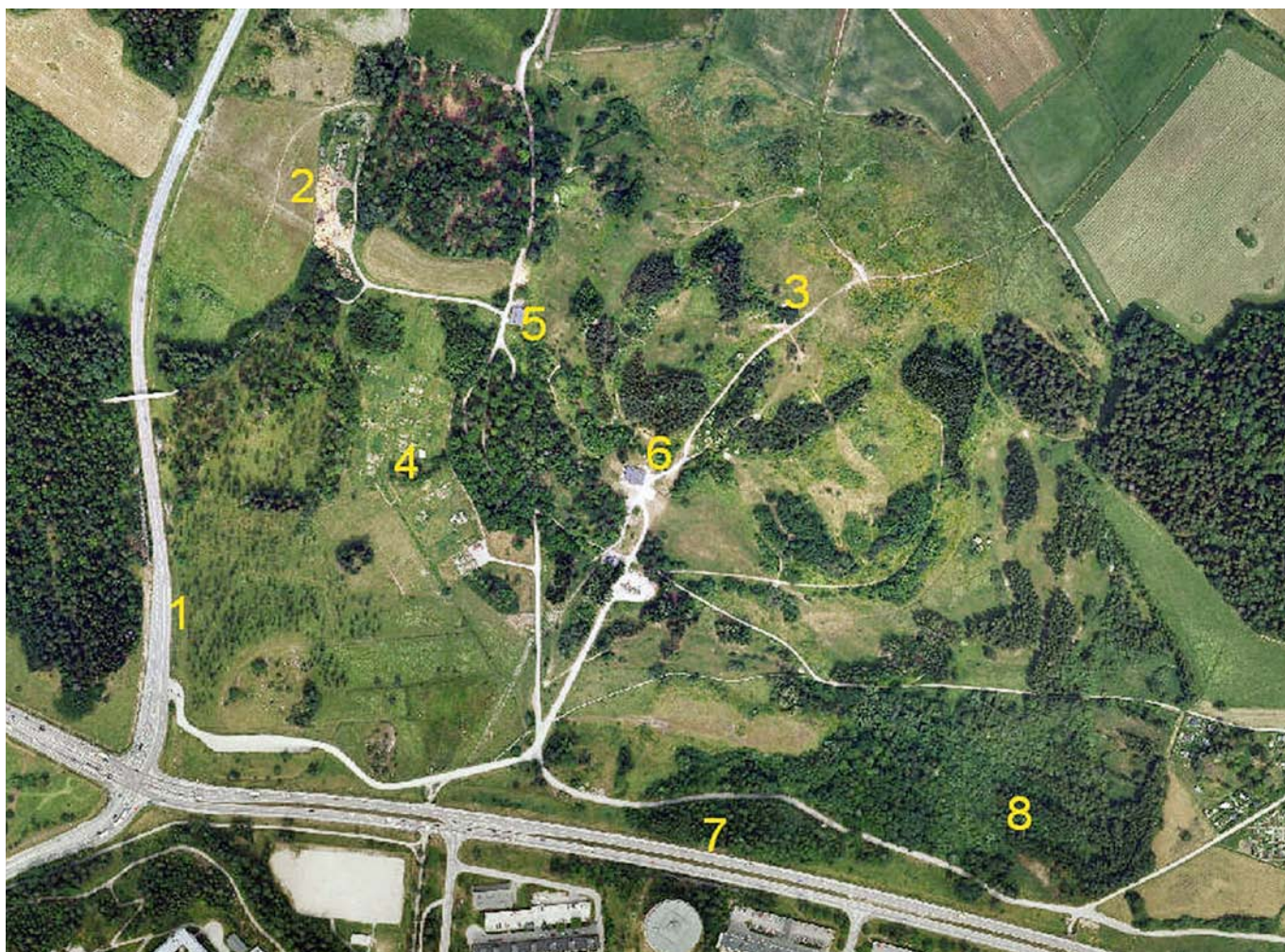
Excerpt from the Cemetery Administration's resolution of 15th September 2009 concerning the Järva cemetery.

“Nature, the environment and culture should be made a starting point, with care of the environment a pivotal consideration. Past, present and future must be able to interact, in common with integration aspects regarding burial practices and traditions. The area should constitute an important meeting point for both bereaved and other residents.

The challenge lies in searching for a counterpoise to our metropolitan environment in an expanding Stockholm, a setting which will offer space, freedom and tranquillity and opportunity for reflection.”

1. Akallavägen
2. Gödselanläggning
3. Granholmstoppen
4. Kolonilotter
5. Fortums pumpstation
6. Restaurangbyggnad
7. Överdäckning av E18 och nytt bostadsområde
8. Hästa träsk/Kolkärret

1. Akallavägen
2. Manure facility
3. Granholmstoppen
4. Allotments
5. Fortum pumping station
6. Restaurant building
7. Decking-over of the E18 with new housing development
8. Hästa Träsk/Kolkärret

Under slutet av 1900-talet ledde den ökade invandringen till att efterfrågan på kistgravar ökade igen på vissa håll. Andra begravningsseder och kulturmönster än de traditionellt svenska ställde nu nya krav på begravningsplatsernas utformning. Förändringar av olika seder och traditioner sker kontinuerligt över tid och man tar gärna efter olika seder och gravskick och anpassar dem till de egna behoven. Exempelvis var det länge ovanligt bland muslimer att förse graven med gravsten, vilket numera är mycket vanligt.

Vad är då en modern begravningsplats idag? Svaret kan vara något som både bottnar i traditionen och ändå är flexibelt och under ständig utveckling. Lagstiftningen ställer krav på att vars och ens behov ska kunna tillgodoses. Strömningar ute i Europa pekar på önskemål om ännu mer "naturliga" sätt att begravas. Man vill gärna begravas i en äng, vid ett träd, kanske plantera ett träd till minne av den avlidne, gravera minnesord i en natursten och så vidare. Olika typer av halv-anonyma gravskick blir också mer och mer populära, exempelvis askgravplatser och askgravlundar. Kanske utvecklas nya miljövänligare begängelseskick som också kan ge upphov till efterfrågan av nya gravmönster. Begravningsplatser kan också utvecklas som mötesplats och fungera i ett än mer socialt samspel. I Danmark och Holland finns exempel på begravningsplatser som också används som parker för rekreation. En modern begravningsplats ska kunna ge utrymme för allas behov, till variation, förnyelse och förändring.

Tävlingsområdet

Tävlingsområdet har unika kvaliteter med starka kontraster mellan ett uråldrigt kulturlandskap med betesmarker, ängar och fornlämnningar och en skapad kulle med dramatiska utblickar, raviner och höjder. En utmaning för de tävlande blir att använda landskapskaraktärerna sensibelt och kreativt för att skapa en begravningsplats med bestående värden.

Befintlig disposition och förutsättningar

Tävlingsområdet utgörs av naturmark som i sina centrala och östra delar till större delen utgörs av uppfyllnader, ett skapat öppet landskap med björk- och barrskogsinslag. Den västra delen präglas av det äldre kulturlandskapet med ädellövskog och fornlämningsmiljöer. I väster avgränsas området av Akallavägen, i söder av en nybyggd gång- och cykelväg intill E18. I norr avgränsas tävlingsområdet av betes- och odlingsmark tillhörande Hästa gård. Hästa gård använder delar av tävlingsområdet för bete (framförallt häst och får). Inom området finns också en gödselanläggning som planeras att flyttas på sikt.

I tävlingsområdets centrala del ligger Granholmstoppen som är en före detta tippplats för sprängmassor och som anlades i samband med byggandet av bostadsområdena vid Järvafältet. Under tippplatsen låg en gång Hästa träsk och rester av den gamla träskmarken finns kvar i söder närmast E18. Toppen reser sig drygt trettio meter över landskapet och den högsta punkten används idag som uthoppsplats för skärmsegling. Inom tävlingsområdet finns även ca 75 kolonilotter, varav ett femtiotal är uthyrda. Inom tävlingsområdet finns också en pumpstation för Fortums fjärrvärmesystem som kommer att

In the closing years of the 20th century, a growth of immigration led to a resurgence of demand for coffin burial space in certain places. Funeral customs and cultural patterns other than the traditional Swedish ones now posed new demands on cemetery design. Changes in various customs and traditions are a continuous process, and people readily imitate different customs and burial practices, adapting them to their own needs. For example, the erection of gravestones used to be very uncommon among Moslems but today is very widespread.

What, then, is a modern cemetery today? The answer can be rooted in tradition but at the same time flexible and continuously evolving. The law impose a requirement that it be possible to meet the varying needs of each individual person. Tendencies in Europe at large point to a desire for still more "natural" modes of burial, e.g. in a field, by a tree, or perhaps by planting a tree in memory of the deceased, engraving an inscription in a natural stone and so on. Various kinds of semi-anonymous burial practices are also gaining popularity, e.g. ash plots and gardens of remembrance. Perhaps new, more environmentally friendly burial practices will develop which can also engender demand for new burial patterns. The burial ground can also be developed as a meeting point and become part of a wider social interaction. Denmark and the Netherlands, for example, have burial grounds which are also used as recreation parks. A modern cemetery must be able to accommodate everyone's needs for variation, renewal and change.

The competition site

The competition site has unique qualities with strong contrasts between an ancient agrarian landscape with pastures, meadows and archaeological remains, and an artificial hill with dramatic views, ravines and heights. One challenge confronting the competitors will be that of using the characteristics of the landscape in a sensitive and creative manner to achieve a cemetery with lasting qualities.

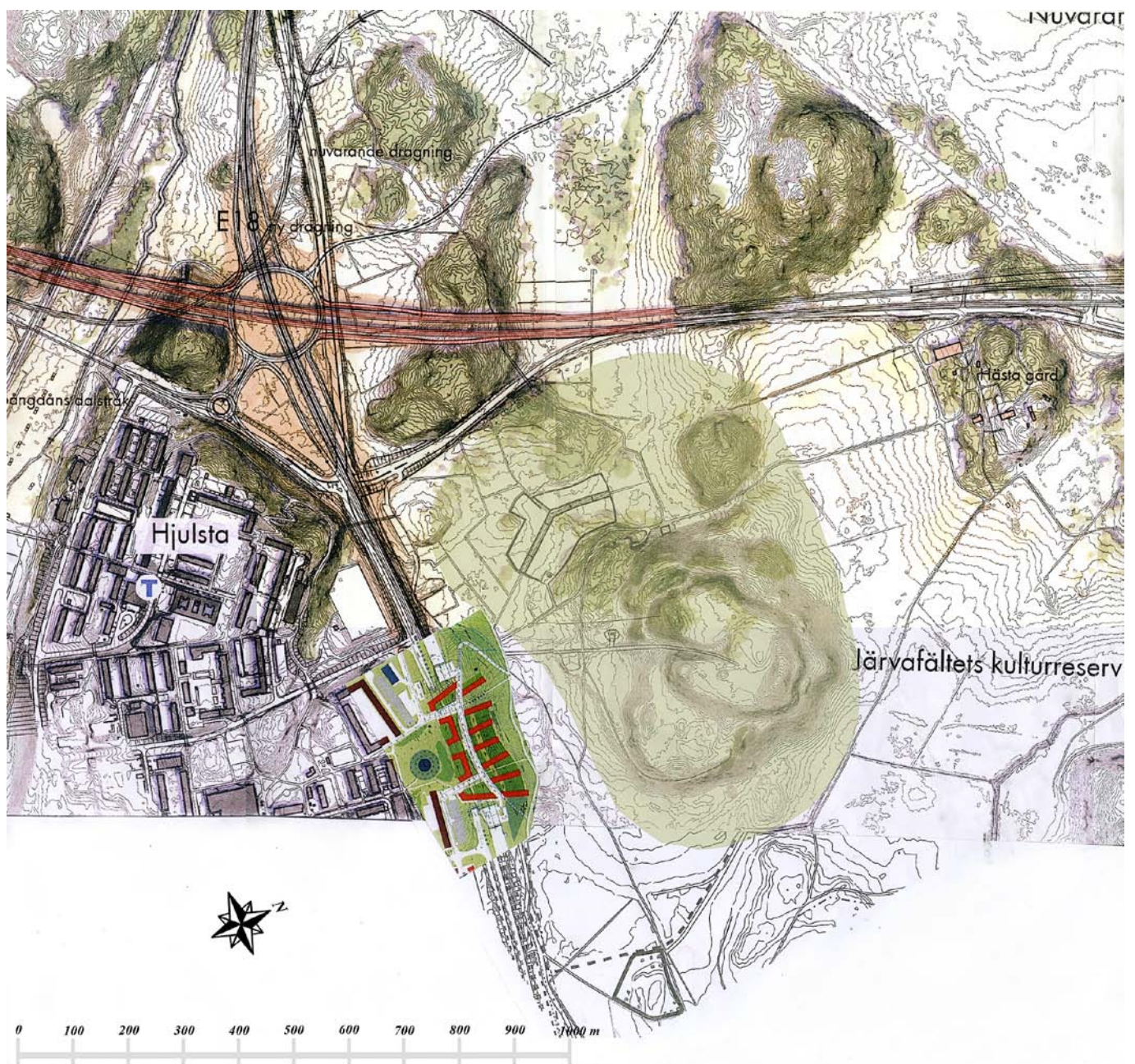
Existing layout and preconditions

The competition site consists of greenfield land, the central and eastern parts of which mainly comprise landfill, a man-made open landscape with elements of birch and conifer woodlands. The western part is dominated by the historic agrarian landscape, with broadleaf woods and archaeological remains. To the west the site is bounded by the Akalla road (Akallavägen), and to the south by a newly constructed footpath and cycle track alongside the E 18 motorway. To the north the site is bounded by grazing and arable land belonging to Hästa Gård (farm). Hästa Gård uses part of the competition site as pasture (mainly for horses and sheep). The site also includes a manure facility, eventually to be moved elsewhere.

Granholmstoppen, in the centre of the competition site, is a former dumping ground for blasting rubble, constructed in the course of housing development at Järvafältet. A swamp called Hästa Träsk once lay beneath it, and traces of the old wetlands are still to be seen to the south, next to the E 18. This artificial hill rises more than 30 metres above the surroundings, and its peak is currently used as a jumping-off point for hang-gliding. The competition site also includes 75 allotments, some 50 of

Tävlingsområdet grönmarkerat med den planerade Förbifart Stockholm och E18 inlagda.

The competition site shown in green, with the Stockholm Bypass (Förbifart Stockholm) and E 18 plotted as planned.

ligga kvar. Granholmstoppen och områdena öster och söder därom används som discgolfbana (dvs frisbee). Anläggningen är en av Sveriges främsta med cirka 15.000- 20.000 besökare per år. Intill anläggningen finns en restaurangbyggnad. Strax söder om området planeras en överdäckning av E18 med ny bostadsbebyggelse. Sydost om tävlingsområdet ligger Hästa träsk eller Kolkärret, en våtmark med sumpskogskaraktär som ska att finnas kvar.

Hur tävlingsområdet används idag

Tävlingsområdet är en del av Järva friområde som ingår i den regionala grönkilen "Järvakilen". Hela friområdet används i hög grad av såväl närboende som andra stockholmare och kommer på tredje plats (efter Djurgården och Nackareservatet) bland stockholmarnas favoritområden. Boende kring friområdet uppskattar framförallt områdets rika natur och möjligheter till aktiviteter.

Kulturresevat

Järva friområde är skyddat som kulturresevat. Syftet är att för framtiden bevara det rika kulturlandskapet som har stort värde för friluftslivet, och den regionala grönsstrukturen samt Stockholms biologiska mångfald. I resevatet är vissa åtgärder förbjudna (dispens kan ges i undantagsfall), som att skogsplantera öppen mark, använda konstgödsel eller kemiska bekämpningsmedel, eller bedriva verksamheter som leder till risk för förorening eller grumling av Igelbäcken eller minskar tillrinningen till bäcken. Andra åtgärder eller anläggningar kan göras efter tillstånd från stadsbyggnadsnämnden, till exempel uppföra helt ny byggnad eller anläggning, riva byggnad, anlägga körbar väg eller parkeringsplats, dra fram ledningar, eller avverka skog eller enstaka träd med en diameter över 60 cm.

Naturvärden

Strax norr om tävlingsområdet rinner Igelbäcken som förbinder Säbysjön med Edsviken. Tävlingsområdets öppna delar har i huvudsak ängs- och våtängskaraktär men de öppna ytorna på Granholmstoppens utfyllnader används i huvudsak för discgolfbanan med klippta gräsytor. Vissa delar (framförallt i väster) utgörs av skogsklädda höjdparter med i huvudsak ädellövträd, enar och hassel typiska för ett beteshävdad landskap. I dessa delar finns många boträd för bland annat spettar. Sånglärka, näktergal och rovfågel präglar också landskapsupplevelsen vår- och sommartid. Ängsmarken i sydvästra delen är till stor del av våtängskaraktär och har hög vattenföring liksom Kolkärret i sydost som också utgör en viktig grodlokal. Granholmstoppen och dess uppfyllnader präglas av björkdungar i de låglänta partierna i öster och gran- och tallplanteringar på de mer höglänta delarna. Delar av Granholmstoppen har också planterats med mindre dungar av bland annat ask, hagtorn och oxel.

Kulturvärden

Inom området finns en mängd fornlämningar, bland annat av en boplatz från äldre järnålder och vikingatid, fossila åkrar samt gravfält från järnålder och medeltida bosättningar.

Geologiska, topografiska och hydrologiska förutsättningar

En översiktlig geologisk och hydrologisk bedömning har genomförts. Granholmstoppen som består av tipp- och utfyll-

which are occupied. There is also a pumping station for the Fortum district heating tunnel which will be left in situ. Granholmstoppen and the areas to the east and south of it are used as a Frisbee pitch, one of the foremost in Sweden and attracting some 15,000 to 20,000 visitors annually. To the immediate south of the site, over-decking of the E 18 is planned with new housing development. Southeast of the competition site lies Hästa Träsk, otherwise known as Kolkärret, a wetland of marshy woodland scheduled for preservation.

Present-day use of the competition site

The competition site is part of Järva Friområde, itself part of the regional green wedge called Järvakilen (the Järva Wedge). The whole of this greenfield area is much frequented by both local residents and other Stockholmers and ranks third (next to Djurgården and the Nacka Reserve) among Stockholmers' favourite places. People living in the surroundings of this open area particularly appreciate its abundant natural history and the diversity of activities it accommodates.

Heritage reserve

Järva Friområde is listed as a heritage reserve, the aim being to preserve for future generations the outstanding agrarian landscape, which is a great recreational asset, the regional green structure and Stockholm's biological diversity. Certain measures are prohibited within the reserve (though exemptions can be granted in exceptional cases), such as afforestation of open land, use of artificial fertilisers or chemical pesticides, or the conduct of activities entailing a risk of pollution or clouding of the Igelbäcken watercourse or of reducing runoff into it. Other measures or facilities are subject to permission from the City Planning Administration, such as the erection of an entirely new building or facility, demolition of a building, construction of a motor road or parking facility, construction of power lines and conduits, or the felling of woodland or individual trees more than 60 cm in diameter.

Natural assets

Igelbäcken, a stream connecting the Säbysjön lake with Edsviken, flows just north of the competition site. The open parts of the competition site are mainly meadowland and water meadow, but the open spaces on the landfill of Granholmstoppen are used mainly for the Frisbee pitch and have mown lawns. Certain parts (particularly in the west) comprise wooded heights, mainly high quality broadleaf trees, juniper and hazel, typical of a grazed landscape. These parts have many trees nested in by woodpeckers and other bird species. The sky lark, nightingale and raptors also leave their mark on the landscape during spring and summer. The meadowland in the southwestern part is predominantly water meadow and has a high water discharge, like Kolkärret in the southeast, which is also an important frog habitat. Granholmstoppen and its landfill are dominated by birch copses in the low-lying areas on the east side and by spruce and pine plantations on the parts higher up. Parts of Granholmstoppen have also been planted with smaller copses consisting partly of ash, hawthorn and hornbeam.

Heritage qualities

The area has any number of archaeological remains, including an Early Iron Age and Viking settlement site, fossil fields, Iron Age burial grounds and medieval settlements.

Geological, topographical and hydrological conditions

A general geological and hydrological assessment has been

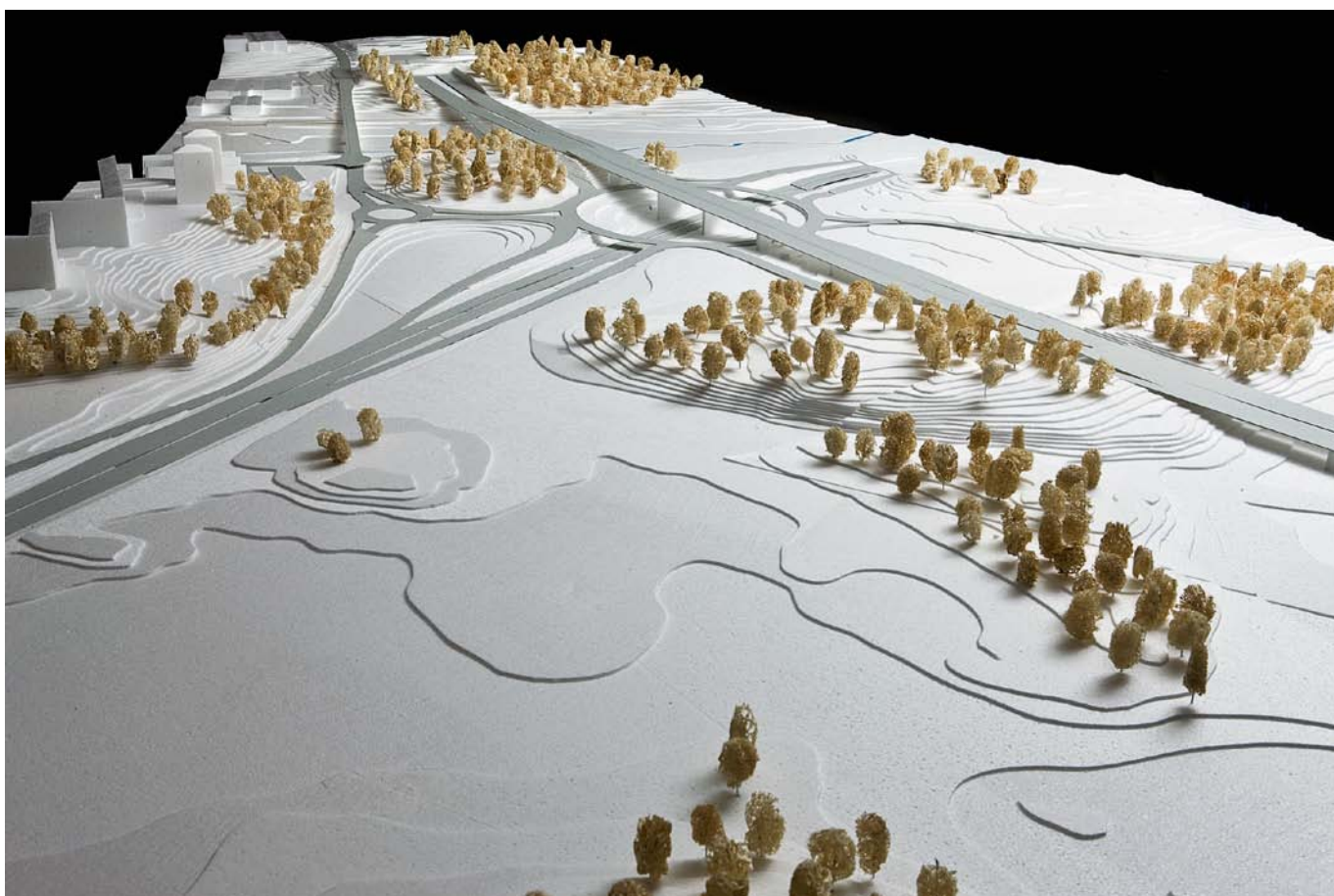

Flygfoto A.

Air photo A.

Modellbild Hjulsta trafikplats från nordost.

Model picture, Hjulsta intersection viewed from the northeast.

nadsmassor har relativt dåliga förutsättningar för att användas för kistgravar eftersom grävning här innebär antingen sällning av jordmassorna och/eller påfyllnader för att klara en godtagbar jordkvalitet för återfyllning vid kistgravsättning. Problem med grundvatten med tillhörande dräneringsbehov bedöms inte finnas i denna del.

I de mer låglänta delarna av tävlingsområdet finns å andra sidan problem med avrinning och grundvatten, särskilda åtgärder för att klara dessa problem behöver vidtas och kommer att utvecklas i den fortsatta processen efter tävlingen. En hydrologisk undersökning visar att det mesta av ytvattenavrinningen inom området sker till Igelbäcken. Fuktängarna i södra delen av tävlingsområdet har hög vattenföring och att använda denna mark för gravsättningar torde kräva omfattande dräneringsarbeten. Det är önskvärt om denna del kan användas för anläggande av damm eller våtmark som kan förbindas med Kolkärret. På detta sätt kan förluster av våtmarker också kompenseras i samband med överdäckningen av E18.

Framtida utveckling inom och intill tävlingsområdet

Två stora vägprojekt kommer att genomföras i området under de närmaste åren. Dels ombyggnaden av E18, där byggnation har påbörjats och dels Förbifart Stockholm som kommer att ha en av sina på- och avfarter strax väster om tävlingsområdet. Eftersom planering och genomförande av trafikprojekten kan ta många år (fram till år 2020) kan det hända att de trafiklösningar som redovisas i detta tävlingsunderlag inte exakt kommer att ha samma utförande när de genomförs.

E18 i söder kommer att delvis däckas över och dras om i en något lägre nivå jämfört idag. Den nya E18 ska ansluta till en ny trafikplats i väster där också en framtida trafikplats för den nya förbifarten kommer att anläggas.

Förbifart Stockholm är en planerad ny motorvägsförbindelse från E4/E20 vid Kungens kurva sydväst om Stockholm till E4 Häggvik norr om Stockholm. Trafikleden kommer att knyta samman de norra och södra länsdelarna. Största delen av vägen, drygt 17 av 21 km, kommer att gå i tunnel. Regeringen beslutade torsdagen den 3 september 2009 att tillåta byggandet av Förbifart Stockholm.

Programmet för tävlingen har utarbetats parallellt med programmet för detaljplanerna för Förbifart Stockholm. Tävlingsområdets omfattning och möjliga utbyggnad har bedömts utifrån tillgängliga uppgifter från pågående arbete med Vägverket om den blivande Hjulsta trafikplats vid full utbyggnad med Förbifartens höga viadukt över den cirkulationsplats med anslutningsramper och den försänkta nya dragningen av E 18. Den höga viadukten kommer att bli ett mycket påtagligt element i landskapsbilden.

Tävlingsresultatet kommer att samspela med utvecklingen av Förbifartsprojektet och en samplanering kommer att ske, särskilt av anslutningarna till lokaltrafiksystemet runt Järvafältet. Detta är en förutsättning för att en anläggning med så många besökare som begravningsplatsen kommer att få, ska kunna lokaliseras här.

Genomförandet av det nu pågående vägprojektet Nya E18/

made. Granholmstoppen, consisting of spoil and landfill, is relatively unsuitable for coffin burials, because digging here entails sifting the soil and/or landfill in order to achieve acceptable soil quality for backfill in connection with coffin interment. It is not considered that there are any aquifer problems in this part of the site requiring drainage measures.

In the more low-lying parts of the competition site, on the other hand, there are runoff and aquifer problems. Special measures to cope with these problems will need to be taken and will be developed in the ongoing process following the competition. A hydrological survey has shown that most of the stormwater in the area drains into Igelbäcken. The moist meadows in the southern part of the competition site have a high water discharge, and use of this land for burials will probably demand extensive drainage operations. It would be desirable if this part could be used for constructing a pond or wetland which can be joined up with Kolkärret. In this way losses of wetlands can also be offset in connection with the over-decking of the E 18.

Future development in and near the competition site

Two major road projects are scheduled in the area for the next few years, namely the E 18 reconstruction, work on which has already started, and the Stockholm Bypass, one of the slip roads and exits for which will be immediately west of the competition site. The planning and implementation these traffic projects can take many years (until 2020), and so it may be that the traffic solutions presented in this competition brief will not be of exactly the same design when realised.

The E 18 in the south will be partly decked over and re-routed on a somewhat lower level than at present. The new E 18 will join up with a new intersection to the west, at a point where an intersection is also to be constructed for the new bypass.

The Stockholm Bypass (Förbifart Stockholm) is a new motorway link planned from the E 4/E 20 at Kungens Kurva, southwest of Stockholm, to the E 4 at Häggvik, north of the city. This clearway will link together the northern and southern parts of the county. The greater part of the road, just over 17 out of 21 km, will be tunnelled. The Government gave construction of the Stockholm Bypass the go-ahead on Thursday 3rd September 2009.

The competition brief has been worked out parallel to programming of the detailed plans for the Stockholm Bypass. The extent and possible enlargement of the competition site have been judged in the light of available data from ongoing work at the Swedish Road Administration on the future Hjulsta intersection as fully developed, with the high-level Bypass viaduct over the circulation point with connecting ramps and the lower-level re-routing of the E 18. The high-level viaduct will be a very conspicuous feature of the landscape.

The competition outcome will interact with development of the Bypass project and joint planning will ensue, particularly with regard to the connections with the local traffic system round Järvafältet. This is a sine qua non of a place with as many future visitors as the future cemetery being localised here in the first place.

Implementation of the now ongoing road project New E 18/ Kymlinge Link will mean completion within the next few years

Skiss på ny bebyggelse, överdäckning av E18,
ÅWL arkitekter.

*Sketch of new development, decking-over of the E18,
ÅWL arkitekter.*

Utsikt mot Hjulsta från entrén till Granholmens
koloniträdgårdar.

*Hjulsta, seen from the entrance to the Granholmen
allotments.*

Kymplingelänken innebär att den stora cirkulationsplatsen vid Hjulsta med den nya E18-dragningen nedsänkt genomförs under närmaste åren. Under perioden 2012–2018 kommer Akallavägen tillfälligt att böjas av till en anslutning med cirkulationsplatsen. Denna anslutning upphör då förbifartens påfartsramper byggs. Akallavägen och lokalvägsanslutningen till den nya begravningsplatsen kopplas då till lokalvägnätet i Hjulsta genom en ny länk över den nedsänkta E 18.

Akallavägen liksom E18 utgör idag en bullerstörning för tävlingsområdet. Den nya förbifarten kommer också att i ett östligt ytläge utgöra en bullerkälla. Hur bullerfrågorna exakt ska lösas är inte klargjort. En bullervall kommer att anläggas längs med den nya E18. Bullerskydd från Förbifarten anser staden vara en förutsättning men det har ännu inte redovisats. Buller från en hög viadukt som sprider sig uppför sluttningar kräver speciella och ingående studier.

Trafik och angöring

Angöring och transporter till den nya begravningsplatsen kommer i huvudsak att ske från Akallavägen. Akallavägen fungerar idag som en del i den övergripande trafikstrukturen i nordvästsektorn och har därför en storskalig karaktär, men kommer att byggas om till en tvåfilig väg inom det lokala vägnätet. SL planerar här för en bussanslutning som ska gå mellan stadsdelarna norr och söder om Järvafältet. En busshållplats i anslutning till den nya begravningsplatsen kommer att planeras när entréförhållandena till den nya begravningsplatsen är klarlagda.

Inom tävlingsområdet finns grusvägar i nord-sydlig riktning samt en anslutning i östlig riktning med en bro över Akallavägen. Vägarna ingår i det övergripande cykelnätet och utgör en viktig förbindelse mellan norra och södra Järva samt med Järfälla och anslutningar till cykelvägnätet in till staden. Grusvägen mot Hästa gård används även för transporter till gödselanläggningen samt till Fortums pumpanläggning. Discgolfanläggningen, koloniområdet samt restaurangen angörs idag via en grusväg från Akallavägen. Den nya överdäckningen av E18 invid vattentornet kommer att ge möjlighet att leda trafik via den. Intill restaurangen finns en parkering för ca 30 bilar.

Idag finns en gångtunnel från Hjulsta under E18. Denna kommer att försvinna i samband med ombyggnationen av E18. Gång- och cykeltrafik från Hjulsta kommer att ske via den nya överdäckningen. En tillfällig gång- och cykelbro har byggts mellan Hjulsta och Järva friområde. Denna kommer att så småningom ersättas av den nya lokalgatan där Akallavägen ansluter mot Hjulsta. Gångavståndet till T-banestationen i Hjulsta och Tensta till tävlingsområdet kommer att vara ca 600–800 meter.

Planarbetet

Stadsbyggnadsnämnden antog i december 2008 en startprogrammemoria inför detaljplanearbetet som nu pågår parallellt med arkitekttävlingen.

Marken för den nya begravningsplatsen ställs till kyrkogårdsnämndens förfogande genom trafiknämnden.

of the large circulation point at Hjulsta with the lower-level re-routing of the E 18. Between 2012 and 2018, Akallavägen will be temporarily diverted to connect with the circulation point. This connection will cease to exist when the bypass access ramps are completed. Akallavägen and the local road connection for the new cemetery will then be made to join up with the local road network in Hjulsta by means of a new link over the lower-level E 18.

Akallavägen, like the E 18, is at present a source of acoustic disturbance to the competition site, The new bypass will also constitute a noise source from an easterly above-ground location. Exactly how noise issues are to be resolved has yet to be made clear. A noise barrier will be constructed alongside the new E 18. The City considers containment of the noise of the Bypass to be a prerequisite, but this has not yet been finalised. Noise from a high-level viaduct spreading upwards on sloping terrain calls for detailed special studies.

Traffic and access considerations

Access and transport to the new cemetery will be mainly from Akallavägen. At present Akallavägen serves as part of the general traffic structure of the northwestern sector and is therefore large-scale in character, but it is going to be converted into a two-lane road within the local road network. SL (Stockholm Public Transport) has plans here for a bus connection between the townships north and south of Järvafältet. A bus stop at the new cemetery will be planned when entrance conditions for the new cemetery have been made clear.

Within the competition site there are gravel roads running from north to south and an eastward connection with a bridge over Akallavägen. These roads form part of the general cycle path network and are an important link between north and south Järva and with Järfälla and connections to the cycle path network leading into the city. The gravel road to Hästa Gård is also used for transport to the manure facility and to the Fortum pumping station. The Frisbee pitch, the allotments and the restaurant are at present approached by a gravel road leading off from Akallavägen. The new over-decking of the E 18 near the water tower will make it possible for traffic to be directed that way. There are parking spaces for about 30 cars next to the restaurant.

There is at present a pedestrian subway from Hjulsta, passing under the E 18. This will disappear in connection with the E 18 rebuild. Pedestrian and bicycle traffic from Hjulsta will use the new over-decking. A temporary pedestrian and bicycle bridge has been built between Hjulsta and Järva Friområde. This will eventually be replaced by the new local street where Akallavägen connects with Hjulsta. The walking distance between the Hjulsta and Tensta underground (T-bana) stations and the competition site will be about 600 or 800 metres.

Planning work

In December 2008 the City Planning Committee adopted a commencement memorandum for the detailed planning work which is now in progress parallel to the architecture competition.

The land for the new cemetery is being placed at the Cemeteries Committee's disposal through the Traffic Committee.

Tävlingsuppgiften

Tävlingsuppgiften är att visa en övergripande disposition av området med förslag till lämpliga utbyggnadsetapper. De tävlande ska ge ett mer detaljerat förslag av begravningsplatsens första etapp. Det är av stor betydelse att begravningsplatsen redan i den första etappen upplevs som en färdig helhet även om den senare ska ingå i ett större sammanhang.

Bedömningen är att det är lämpligt att inleda begravningsplatsens utbyggnad på/vid kullens östra och södra delar med tillräcklig distans till Förbifartens närområden och med bästa möjliga avskärmning från bullerspridningen.

Primärt för begravningsplatsens stora disposition är var entréplatsen är belägen och hur den är gestaltad. Ett nytt nätverk av gång- och cykelvägar ska anläggas som gör områdets ingående delar lätt tillgängliga och vackert inramade. Det är av avgörande betydelse för uppgiften att visa hur den skiftande topografin kan vara utgångspunkten för ett sådant nätverk.

Gör tävlande avsteg från tävlingsområdet måste detta väl motiveras. Tävlingsförslag som inte i huvudsak rymms inom tävlingsområdet kommer inte att bedömas. Tävlande kan välja att redovisa detaljer utanför tävlingsområdet som är av idé- och gestaltningsmässigt värde för förslaget men kan inte räkna med att bedömningen av förslaget kan ta hänsyn till den typen av redovisningar.

Det är viktigt att alla delar av begravningsplatsen lätt kan nås, tillgängliggöras och utnyttjas av de stora grupper som från angränsande stadsdelar kan ha den som rekreationsområde på Järvafältet. Kullens krön med den stora vyn över hela fältet är ett exempel på en del som behöver göras tillgänglig för fler än begravningsplatsens primära besökare. Denna möjlighet till social samexistens med omgivningen är en viktig del av moderna begravningsplatser.

Områdets stora nivåskillnad är en komplikation för tillgängligheten. Stockholms stad har särskilda krav för hur allmänna ytor ska gestaltas. Dessa innebär i huvudsak att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna ta sig fram och personer med rullstol ska kunna förflytta sig utan hjälp. Gångytor ska vara så horisontella som möjligt, de stora höjdskillnaderna inom tävlingsområdet innebär i praktiken att lutningen på parkvägar och gångstråk aldrig får överstiga 1:20 och gångstråken bör också förses med vilplan. Gångytor ska vara jämna fasta och halkfria. Nivåskillnader som inne-

The competition brief

The competition brief is to demonstrate an overarching configuration of the site with suggestions concerning suitable extension phases. The competitors must present a more detailed scheme for the first phase of the cemetery development. It is very important that the cemetery should be perceived from the very first phase as a completed whole, even though it is later to form part of a wider context.

It has been judged appropriate for the development of the cemetery to begin in the eastern and southern parts of/by the hill, at sufficient distance from the immediate surroundings of the Bypass and with the best possible screening-off of noise emissions.

The overall scheme of the cemetery hinges primarily on the positioning and design of the entrance. A new network of footpaths and cycle tracks is to be laid out which will make the constituent parts of the site readily accessible with a beautiful setting. Showing how the variegated topography can form the point of departure for such a network is crucial to the brief.

Participants deviating from the competition site must give ample reason for doing so. Entries not mainly accommodated within the competition site will not be considered. Participants have the option of presenting details outside the competition site which are of conceptual and design-related value to the entry, but cannot count on the possibility of such presentations being factored into the assessment of entries.

It is important that all parts of the cemetery should be readily reached, accessed and used by the large groups from neighbouring townships for whom it will be their recreation area in Järvafältet. The hilltop with its extensive view of the whole of Järvafältet is one instance of a part needing to be made accessible to others besides the primary visitors to the cemetery. This possibility of social coexistence with the surroundings is an important part of modern cemeteries.

The big gradient differences on the site are a complicating factor where accessibility is concerned. The City of Stockholm has special stipulations concerning the design of public areas. Basically, persons with impaired mobility or orientation capacity must be able to get about and wheelchair-bound persons must be able to move unassisted. Pedestrian areas must be as horizontal as possible; the great differences in altitude within the competition site mean in practice that the gradient of park roads and footpaths must never exceed 1:20 and the footpaths should also be provided with level spaces. Pedestrian areas

Panoramabild från Granholmstoppen.

Panorama from Granholmstoppen.

bär en fallrisk ska markeras tydligt. Därför skall de tävlande obligatoriskt i den översiktliga dispositionen av helheten redovisa hur ett gång- och cykelvägnät som fyller dessa krav kan läggas ut i terrängen.

Genom att området idag sköts och används av flera andra nyttjare förutsätts den nya gravplatsen byggas ut i etapper på ett sådant sätt att de nuvarande nyttjarna kan vara kvar så länge som möjligt, flytta inom området eller beredas annan plats av staden.

I tävlingsuppgiften ligger att visa hur discgolfanläggningen successivt kan omgrupperas i området, detta ska ske etappvis och under en lång tid framöver. Discgolfanläggningen ska kunna samexistera med begravningsplatsen i de första etapperna.

Kolonilotterna kan på mycket lång sikt flyttas till en annan del inom Järva friområde, men under en tid också finnas kvar inom tävlingsområdet tills begravningsplatsens vidare expansion i framtiden påkallar en flyttning av dem.

De fornlämningar och kulturmiljöer som finns inom området bör lyftas fram och om möjligt integreras i begravningsplatsen.

Redovisningar

Vision – upplevelsen, karaktär och värden för platsen

De tävlande ska beskriva tankar och idéer, gärna utifrån följande begrepp och värdeord: mångfald, identitet, möten, attraktiv plats, koppla ihop stadsdelar, sinnesstämningar, synliggörande och förädling av värden. Platsens upplevelsevärden som begravningsplats, hur platsen ska användas och fungera som mötesplats och samtidigt vara en ceremoniell plats, ska framgå av förslaget. Platsen ska ge möjlighet till rofylldhet, stillhet, eftertanke och kontemplation samtidigt som den kan ge utrymme för andra möten, umgängen och mer utlevande uttryck i samspelet mellan de levande och minnet av de döda.

Begravningsplatsens relation till platsens historia, natur- och kulturvärden ska framgå i förslaget.

Områdets disposition och anläggningar

Tävlingsområdet utgör sammanlagt ca 42 hektar, cirka 25–30

must be level, firm and non-slip. Gradient differences implying a risk of falls must be clearly marked. This makes it imperative for participants to show in their overall layout how a network of footpaths and cycle tracks meeting these requirements can be laid out in the terrain.

Since at present the area is managed and used by several other users, it is presumed that the new cemetery will be developed by stages in such a way that the present users can stay on for as long as possible, relocate within the area or be provided with other locations by the City.

The competition brief includes showing how the Frisbee pitch can be gradually redeployed within the area. This is to be done by stages and over a long period to come. The Frisbee pitch must be able to coexist with the cemetery during the initial stages.

In the very long term, the allotments can be moved to another part of Järva Friområde, but they will for a time remain within the competition site, until the further expansion of the cemetery at some future date necessitates their relocation.

The archaeological remains and heritage environments existing in the area should be highlighted and if possible integrated with the cemetery.

Accounts

Vision – experience, character and values of the site

The competitors are to describe thoughts and ideas – which may very well be based on these value concepts – diversity, identity, encounters, attractive place, linking townships together; moods, visualisation and enhancement of values. The entry must make clear the experiential qualities of the place as a burial ground, how the place is to be used and function as a meeting point and at the same time be a ceremonial venue. The place must afford space for tranquillity and calm and room for reflection and contemplation, while at the same time begin capable of accommodating other encounters, interactions and more vivid expressions in the interplay between the living and the memory of the departed.

The entry must show the cemetery's relation to the history of the place and its natural and cultural qualities.

Configuration and facilities

The competition site comprises a total of some 42 hectares.

hektar kommer att behöva utnyttjas för en fullt utbyggd begravningsplats. Den första etappen ska omfatta cirka 5 hektar och upplevas som en fullvärdig begravningsplats.

Tävlingsuppgiften handlar om att visa hur området på bästa sätt kan disponeras för en begravningsplats men detta betyder inte att all mark ska användas på en gång. Det kan dröja upp till ett sekel innan all mark behöver användas för ändamålet. I tävlingsuppgiften ingår att visa hur begravningsplatsen ska utvecklas och hur befintliga anläggningar kan samlokaliseras eller flyttas när begravningsplatsen behöver ta mer mark i anspråk.

Entréer, gång- och cykelvägnät samt avgränsningar

Begravningsplatsens entréer och hur de kopplas till befintliga och framtida väg-, gång- och cykelnät är av stor betydelse. Förslagen ska beskriva platser och lägen för entréer och minst en huvudentré och dess gestaltning. I den begärda översiktliga dispositionen ska gång- och cykelvägnätet inom begravningsplatsen som helhet redovisas.

Olika begravningsändamål och dess gestaltning

De tävlande ska redovisa hur tävlingsområdet ska disponeras för gravar, eventuellt i gravkvarter eller i andra gravmönster. I redovisningen kan ingå disposition för kistgravar och urngravar. Dessa gravmönster ska utformas för att tillmötesgå efterfrågan från en mångfald av trosuppfattningar.

I tävlingsuppgiften ingår att gestalta de allt mer populära gravskicken askgravplats eller askgravlund samt en plats för en minneslund. Idéer kring andra typer av gravmönster, nischer, urnmurar med mera kan också ingå i uppgiften men är inte ett krav.

Idéer kring andra meditativa landskapsrum som är av värde för begravningsplatsen ska redovisas.

Det ska finnas besökstoalett för begravningsplatsen vilken kan samlokaliseras med övriga lokaler.

Byggnader och ceremoniplatser

I tävlingsuppgiften ingår att redovisa en ceremonibyggnad om totalt ca 100–150 kvm. Ceremonibyggnaden ska ha en mycket flexibel utformning, vara icke-konfessionell men ha förutsättningar att kunna användas för ceremonier utifrån en mångfald av trosuppfattningar. Den ska kunna vara intim för den lilla begravningen och spatiös för det stora sällskapet. Uppgiften är att idémässigt redogöra för en utformning kring ceremonier för mellan 15 och 500 deltagare, eller fler, då landskapsrummet utanför ska ingå. I byggnaden ska också finnas väntrum och besökstoalett. I uppgiften ingår att redovisa placering av lokalen samt angöring och parkering. Gestaltning, plan och sektion kan redovisas på en mer övergripande och skissmässig nivå.

Andra ceremoniplatser inom begravningsplatsen kan redovisas, men detta är inte ett krav.

Ekonomibyggnad och ekonomigård

Till begravningsplatsen ska en ekonomibyggnad innehållande personalutrymmen för totalt ca 10 personer (ca 75–100 kvm) ingå. Ekonomigården, ca 80 kvm, innehåller

Some 25 or 30 hectares will need to be used for a fully developed cemetery. The first phase will comprise about 5 hectares and will be experienced as a completed cemetery.

The competition brief is concerned with showing how the area can best be used as a burial ground, but this is not to say that all land is to be used at once as a cemetery. Up to a century may pass before all land needs to be applied to this purpose. The competition brief includes showing how the cemetery is to be developed and how existing structures can be integrated or relocated when additional land is required for the cemetery.

Entrances, footpath and cycle track network, boundaries

Much importance attaches to the entrances to the cemetery and the way in which they are linked to existing and future road, footpath and cycle track networks. The entries must describe places and locations for entrances and at least one main entrance and its design. The overall layout requested must include a full presentation of the footpath and cycle track network within the cemetery.

Various funeral purposes and their design

The competitors are to show how the competition site is to be used for graves, possibly in grave sections or other configurations. The account rendered can include a layout for coffin burials and urn burials. These grave patterns are to be designed to meet demand from a diversity of creeds.

The competition brief includes designing the increasingly popular burial practices of ash plots or lawn graves and a space for a garden of remembrance. Ideas concerning other types of grave pattern, niches, columbaria etc. can also be included in the brief but this is not a stipulation.

Ideas concerning other meditative landscape spaces of value for the cemetery are to be presented.

The cemetery is to have a visitors' toilet which can be housed together with other facilities.

Buildings and ceremonial spots

The competition brief includes presenting a ceremonial building totalling some 100-150 sq. m. This ceremonial building is to be very flexibly designed and non-denominational but suitable for use in ceremonies associated with a host of different creeds. It must be capable of being intimate for a small funeral and capacious for a large number of persons. The task is to give a conceptual account of a design for ceremonies involving between 15 and 500 participants or more, with the external landscape space included. The building is also to include a waiting room and a visitors' toilet. The brief includes describing the positioning of the premises together with approach and parking facilities. Design, layout and section can be presented on a more general, sketch-like level.

Other ceremonial spots within the cemetery may possibly be presented, but this is not a stipulation.

Ancillary building and depot yard

The cemetery will have an ancillary building containing staff facilities for a total of about 10 persons (75-100 sq. m. approx.). The depot yard, 80 sq. m. approx., contains garaging

garageuppställning för grävmaskin och traktor och plats för arbetsredskap samt kallförrådsutrymmen. I anslutning ska finnas upplagsplats för jordmassor, grus, kompost och avfall på ca 200 kvm. I uppgiften ingår att redovisa placering och skissmässig gestaltning för ekonomilokalerna och ekonomiytor inom tävlingsområdet.

Trafik och p-ytor inom området

I uppgiften ingår att redogöra för huvudstråk inom hela begravningsplatsen. Vissa stråk kan behöva samnyttjas med annan trafik inom området (exempelvis till gödselanläggning, Fortums värmecentral, till koloniområdet och discgolfanläggningen). Begravningsplatsens stråk ska vara farbara med arbetsmaskiner, klara tillgänglighetskrav och helst ha en bredd på ca 2,5 m. De ska kunna snöröjas vintertid och kunna förses med belysning. Parkeringsytor för angöring till entréer, ceremonilokal och personalutrymmen ska redovisas. I uppgiften ingår att redogöra för antal parkeringsytor och ungefärligt antal parkeringsplatser. Taxi ska kunna angöra till samtliga gravkvarter.

Övriga redovisningar

Eftersom bullerproblematiken är en avgörande faktor för upplevelsen av platsen är det av värde om förslaget kan redogöra för idéer och lösningar för bullerfrågorna. Redovisningen kan vara av översiktlig och skissartad karaktär.

Förslaget kan översiktligt redovisa hur begravningsplatsen ska belysas om det är av betydande värde för upplevelsen av platsen.

Förslaget bör redovisa vegetation, planteringar, material och eventuella vattenanordningar som är av betydande värde för upplevelsen av platsen. Dessa behöver inte detaljredovisas.

Driftsaspekter

Förslaget ska översiktligt redogöra för hur anläggningen ska skötas också med hänsyn till natur- och kulturvärdena på platsen.

Bedömningskriterier

Förslagen kommer att bedömas utifrån följande kriterier i en helhet.

Arkitektonisk kvalitet

Hur arkitektonisk gestaltning och konstnärligt uttryck tillför kvaliteter i relation till platsens egna kulturhistoriska och landskapsvärden.

Funktionalitet

Hur förslaget uppfyller programmets krav på tillgänglighet, mångfald, trygghet, miljöhänsyn, arbetsmiljö och drift samt hur begravningsplatsen långsiktigt kommer att fungera i etapp ett och i dess utbyggnadsfaser.

Genomförbarhet

Ekonomi (investering och drift).
Effektivitet och flexibilitet i mark- och lokalanvändning.

for an excavator and tractor and space for implements as well as basement storage spaces. Adjoining this will be a dumping site, measuring about 200 sq. m., for soil, gravel, compost and refuse. The brief includes presenting the positioning and sketching the design of the ancillary facilities and areas within the competition site.

Traffic and parking areas within the site

The brief includes presenting main communication routes throughout the cemetery. Certain routes may need to be shared with other traffic within the area (e.g. to the manure facility, the Fortum district heating plant, the allotments and the Frisbee pitch). The cemetery routes must be negotiable with mobile machinery, must meet requirements of accessibility and ought preferably to be about 2.5 metres wide. They are to be amenable to snow clearance in wintertime and to the installation of lighting. Parking spaces for access to entrances, ceremonial facility and staff facilities are to be shown. The brief includes indicating the number of parking areas and the approximate number of parking spaces. All grave sections must be accessible by taxi.

Further points to be accounted for

Noise problems being a factor crucial to experience of the place, it will be an advantage if the scheme can present ideas and solutions for noise issues. The account should be general and sketch-like in character.

The scheme can give a general account of how the cemetery is to be illuminated if this has a significant bearing on experience of the place.

The scheme should present vegetation, planting, material and any water devices with a significant bearing on experience of the place; these need not be presented in detail.

Operational aspects

The scheme must give a general account of the way in which the facility is to be managed, including the allowance to be made to the inherent natural and cultural qualities of the site.

Assessment criteria

The entries will be assessed holistically with reference to the following criteria.

Architectural quality

The way in which architectural design and vocabulary add qualities in relation to the site's inherent heritage and landscape qualities.

Functionality

How the scheme meets the programme's requirements of accessibility, diversity, security, environmental consideration, occupational safety and health (work environment) and operation, and how in the long term the cemetery will function in phase one and during the enlargement phases.

Feasibility

*Economics (capital and running costs).
Efficiency and flexibility in the use of land and facilities.*

Tävlingstekniska bestämmelser

Tävlingens form

Tävlingen genomförs som en allmän tävling och tävlingen följer byggsektorns gemensamma tävlingsregler och lagen om offentlig upphandling enligt LOU.

Tävlingsarrangör

Tävlingen sker på uppdrag av kyrkogårdsnämnden i Stockholms stad i samarbete med stadsbyggnadskontoret i samarbete med Sveriges Arkitekter.

Tävlingsspråk

Tävlingsspråket är svenska.

Prissumma

Juryen disponerar en prissumma på 700 000 SEK.

Jury

Tävlingsförslagen kommer att bedömas av en jury bestående av:

- Per Kallstenius, stadsarkitekt, arkitekt SAR/MSA, Stadsbyggnadskontoret, juryns ordförande.
- Mats Larsson, förvaltningschef, kyrkogårdsförvaltningen.
- Pär Westin, avdelningschef, kyrkogårdsförvaltningen.
- Per Söderberg, vice stadsarkitekt, arkitekt SAR/MSA, Stadsbyggnadskontoret.
- Pia Krensler, stadsträdgårdsmästare, landskapsarkitekt LAR/MSA, trafikkontoret.
- Anders E Johansson, landskapsarkitekt LAR/MSA, utsedd av Sveriges Arkitekter.
- Stig L Andersson, landskapsarkitekt MAA MDL, utsedd av Sveriges Arkitekter.

Juryns sekreterare är Katarina Nilsson, Sveriges Arkitekter.

Sakkunniga

Juryen kommer att tillfråga arkeologisk och antikvarisk kompetens från Stadsbiblioteket, kompetens i miljö- och naturfrågor från miljöförvaltningen, kompetens i ekologi- och samhällsbyggnad från stadsbyggnadskontoret, grönsstruktur och kulturresevat samt trafikfrågor från trafikkontoret samt kompetens angående lokala frågor både ur ett socialt- och stadsmiljöperspektiv från stadsdelsförvaltningarna. Särskilda referensgrupper bildas med representanter från lokalsamhället, olika trossamfund, närpolis med flera.

Tävlingsfunktionär

Tävlingsfunktionär är Ewa Dahl, Stockholms stads kyrkogårdsförvaltning, Box 9, 121 25 Stockholm – Globen, ewa.dahl@kyf.stockholm.se.

Observera att alla kontakter angående tävlingen, såsom frågor med mera ska riktas till tävlingsfunktionären. Tävländare får inte ta direkt kontakt med juryledamot för frågor angående tävlingen.

Terms of the competition

Form of competition

This is an open competition and will be governed by the common competition rules of the construction sector and the provisions of the Public Procurement Act.

Competition arranger

The competition is being organised on behalf of the City of Stockholm Cemeteries Committee in association with the City Planning Administration and the Swedish Association of Architects.

Competition language

The competition language is Swedish.

Prize money

The jury has SEK 700,000 prize money at its disposal.

Jury

The entries will be judged by a jury comprising:

- *Per Kallstenius, Stockholm City Architect, Architect SAR/MSA, City of Stockholm Planning Administration, Chair.*
- *Mats Larsson, Senior Administrative Officer, Stockholm Cemeteries Administration.*
- *Pär Westin, Senior Administrative Officer, Stockholm Cemeteries Administration.*
- *Per Söderberg, Deputy City Architect, Architect SAR/MSA, City of Stockholm Planning Administration.*
- *Pia Krensler, City Gardener, Landscape Architect LAR/MSA, City of Stockholm Traffic Administration.*
- *Anders E. Johansson, Landscape Architect LAR/MSA, nominated by the Swedish Association of Architects.*
- *Stig L. Andersson, Landscape Architect MAA MDL, nominated by the Swedish Association of Architects.*

Secretary to the Jury: Katarina Nilsson, Swedish Association of Architects.

Expert advisers

The Jury will be consulting archaeological and heritage conservation expertise from the Stockholm City Museum, environmental and scientific expertise from the Stockholm Environment and Health Protection Administration, ecological and urban development expertise from the Stockholm City Planning Administration, expertise on green structure, heritage reserves and traffic issues from the Stockholm Traffic Administration, and expertise from the district authorities concerning local issues viewed in both a social and urban environment perspective. Special reference groups will be formed, consisting of representatives of the local community, various religious denominations, community police etc.

Competitions Officer

The Competitions Officer is Ewa Dahl at the City of Stockholm Cemetery Administration, Stockholms stads kyrkogårdsförvaltning, Box 9, SE-121 25 STOCKHOLM – Globen, ewa.dahl@kyf.stockholm.se.

Please note that all contacts concerning the competition, such as questions etc., must be addressed to the Competitions Officer.

Programhandlingar

Tävlingsprogram

1. Orienteringskarta.
2. Grundkarta.
3. Lodbild från 2008.
4. Nytaga foton över tävlingsområdet med karta med fotopunkter.
5. Flygfoto A på vilket perspektiv ska redovisas.
6. Övriga flygfoton.
7. Beskrivning av områdets landskapstyper.
8. Plan över discgolfanläggningen.
9. Geoteknisk och hydrologisk undersökning.
10. Fornlämningsområden vid Järva friområde.
11. Vägutbyggnader inklusive bullerkarta, perspektiv mot Akallalänken, Hjulstakorset och E18.
12. Plankarta, inklusive perspektiv över planerad ny bebyggelse vid överdäckning av E18 söder om tävlingsområdet.
13. Utdrag ur kulturresevatsbestämmelser för Järva friområde.
14. Vision Järva 2030, www.stockholm.se/jarvalyftet
15. 3D-modell över tävlingsområdet.

Utlämning av programhandlingar

Samtliga programhandlingar kommer att finnas tillgängliga på Sveriges Arkitekters hemsida www.arkitekt.se/jarva09. Detta program kan också beställas med programhandlingar digital form från tävlingsfunktionären.

Tävlingsfrågor

Frågor eller klarläggande avseende programhandlingar ska ställas anonymt, antingen via Sveriges Arkitekters hemsida www.arkitekt.se/jarva09 eller via anonym skrivelse i kuvert märkt "Tävlingsfråga". Skrivelsen ska vara tävlingsfunktionären senast tillhanda senast den 17 december 2009. Tävlingsfrågor och juryns svar kommer att läggas ut på hemsida arkitekt.se/jarva09 senast den 19 januari 2010.

Tävlingsförslag

Tävlingsförslag ska vara anonymt. Samtliga inlämnade ritningar och övriga handlingar ska i nedre högra hörnet vara försett med ett motto. Tävlingsförslaget ska vara monterat på kartong eller liknande i stående A1-format (59,4x84,1cm) och får högst omfatta 4 planscher. Tre omgångar av planscherna nedförminskade i A3-format ska också lämnas samt tre CD med PDF-er av samma planscher.

Lämnas andra handlingar eller modeller utöver ovanstående tas de undan och bedöms inte.

Tävlingsförslagen ska vara anonyma, detta gäller även författarinformation och liknande i det digitala materialet.

Tävlingsförslaget

Förslaget ska redovisa följande handlingar:

- Situationsplan i skala 1:2000. Planen ska redovisa fullt utbyggd begravningsplats.
- Situationsplan i skala 1:500. Planen ska redovisa den första etappen inklusive entréer och entréplatser.
- Redovisning och placering av förslag till ceremoni- och ekonomibyggnader (kan vara skissartade).
- Redovisning av valfri del eller delar av begravningsplatsen som den tävlande anser är karaktäristiska för förslaget. Exempelvis kan enskilda gravområden eller byggnader redovisas.

Participants may not address any questions about the competition directly to any member of the jury.

Programme documents

Competition programme

1. General map
2. Ground map
3. Vertical photograph taken in 2008
4. Recent photographs of the competition site, with map showing photo points
5. Aerial photo A to form the basis of the perspective to be presented
6. Other aerial photos
7. Description of types of landscape within the competition site
8. Plan of the Frisbee pitch
9. Geotechnical and hydrological survey
10. Archaeological remains in Järva Friområde
11. Road enlargements, including noise map, perspective looking towards the Akalla Link, Hjulstakorset and the E 18
12. Planning map, including perspective of new development planned in conjunction with the decking-over of the E 18 south of the competition site
13. Excerpt from heritage reserve by-laws for Järva Friområde
14. Vision Järva 2030, www.stockholm.se/jarvalyftet
15. 3D model of the competition site

Release of competition documents

All competition documents will be accessible on the Swedish Association of Architects website, www.arkitekt.se/jarva09. This programme can also be ordered with programme documents in digital form from the Competitions Officer.

Questions concerning the competition

Questions or clarifications concerning programme documents are to be tendered anonymously, either through the Swedish Association of Architects website, www.arkitekt.se/jarva09 or in an anonymous letter enclosed in an envelope marked "Competition question". The letter must reach the Competitions Officer not later than 17th December 2009. Questions concerning the competition and the jury's answers to them will be uploaded on the home page www.arkitekt.se/jarva09 not later than 19th January 2010.

Competition entries

Competition entries must be anonymous. All drawings and other documents are to carry a motto in the bottom right-hand corner. Competition entries are to be mounted on cardboard or suchlike in portrait A1 format (59.4 x 84.1 cm) and may not exceed four posters. Three sets of these posters reduced to A3 format are also to be submitted, as well as three CDs with PDFs of the same posters. Any documents or models submitted in addition to those specified will be set aside and will not be taken into consideration.

Competition entries are to be anonymous. This also applies to author information and suchlike in the digital material.

The competition entry

The entry shall present the following documents:

- A site plan, scale 1:2000. This plan is to show the cemetery fully developed.
- A site plan, scale 1:500. This plan is to show the first phase, including entrances and entry points.

- Perspektiv inmonterat på flygfoto A.
- Perspektiv eller skisser som belyser förslaget.
- Beskrivning av förslaget där det kortfattat redogörs för hur förslaget motiveras utifrån frågeställningar under rubrik Tävlingsuppgiften ovan.

Inlämning

Tävlingsförslag ska ha lämnats för postbefordran till tävlingsfunktionären senast den 15 februari 2010. Förslaget ska åtföljas av ett förseglat ogenomskinligt kuvert märkt med "Namnsedel" och förslagets motto. Detta kuvert ska innehålla uppgifter om namn på förslagsställaren och eventuell(a) medarbetare och adressuppgifter; namn, adress, telefonnummer och e-postadress.

Observera att kvitto som visar inlämningsdag samt förslagens motto ska samtidigt insändas i separat försändelse till tävlingsfunktionären. På detta kvitto ska också anges ett telefonnummer där förslagsställaren kan nå anonymt.

Utställning och bedömning

Tävlingsförslagen kommer att ställas ut under bedömningstiden. Plats meddelas senare. Beroende på antalet inlämnade förslag kan utställningsmaterialet behöva begränsas. Bedömningstiden beräknas till ca 3 månader men kan behöva utökas beroende på antalet tävlingsförslag.

Publicering efter bedömning

Tävlingsjuryns utlåtande kommer att redovisas på Sveriges Arkitekters hemsida i samband med att resultatet av tävlingen offentliggörs. All publicering av tävlingsförslag kommer efter offentliggörandet att ske med angivande av förslagsställarens namn.

Returnering av tävlingsförslag

Inlämnade tävlingsförslag kommer inte att returneras.

Äganderätt, upphovsrätt och nyttjanderätt

Arrangören innehar den materiella äganderätten till prisbelönta och inköpta förslag.

Förslagsställaren innehar upphovsrätten och behåller nyttjanderätten till sina förslag. Direkt utnyttjande av förslag, helt eller i väsentliga delar, kan ske först efter avtal med förslagsställaren.

Vidare bearbetning

Arrangören avser att ge vinnande förslagsställare i uppdrag att utveckla och bearbeta sitt förslag mot genomförande. Eftersom gestaltningen och byggandet av en begravningsplats är ett stort och komplext uppdrag som pågår under lång tid kan det bli aktuellt att knyta fler än en pristagare till det fortsatta genomförandet.

Om arrangören inte inlett förhandlingar om fortsatt uppdrag med vinnaren inom två år efter tävlingens avgörande utgår en ersättning motsvarande förstapriset. Förslagsställaren har i vidare bearbetningar att ta hänsyn till juryns rekommendationer och övriga önskemål och krav som beställaren, myndigheter och ekonomin kan komma att ställa under projektets fortsatta gång.

- Account and positioning of proposed ceremonial and ancillary buildings (can be given in sketch form).
- Presentation of a freely chosen part or parts of the cemetery which the participant considers characteristic of the entry, e.g. individual grave sections or buildings.
- A perspective mounted on aerial photo A.
- Perspectives or sketches elucidating the scheme.
- A description of the entry, briefly explaining how the entry is justified with reference to topics under the heading Competition brief, above.

Submission

The competition entry must have been presented for postal delivery to the Competitions Officer not later than 15th February 2010. The entry shall be accompanied by a sealed, opaque envelope marked "Namnsedel" and with the entry's motto. This envelope is to contain the name(s) and address(es) of the participant and any assistant/s: name, address, telephone number and e-mail address. Note that a certificate of posting showing the date of posting and the entry's motto must be simultaneously and separately sent to the Competitions Officer. This receipt must also show a telephone number on which the participant can be contacted anonymously.

Exhibition and judging

The entries will be put on exhibition while judging is in progress, the venue to be announced later. The material for exhibition may need to be limited, depending on the number of entries received. The judging period is estimated at approximately 3 months but, depending on the number of entries received, may need to be prolonged.

Publication after judging

The jury's citations will be presented on the Swedish Association of Architects website in connection with the result of the competition being announced. After the announcement, all publication of competition entries will include the competitor's name.

Return of competition entries

Competition entries will not be returned.

Ownership, copyright and right of user

Prize-winning and purchased competition entries will become the material property of the arranger.

The participants have copyright in their entries. Direct use of entries over and above this, whether in their entirety or in significant respects, is permissible only by agreement with the participant.

Further processing

The arranger intends to commission the winning participant to develop and process his/her entry for realisation. Given that the design and construction of a cemetery is a large, complex and protracted assignment, the question may arise of involving more than one prize-winner for the ongoing realisation. If the arranger has not opened negotiations for a further assignment with the winner within two years of the conclusion of the competition, an additional remuneration equalling the first prize will be paid. In further processing the participant will have to take into consideration recommendations by the jury and other desiderata and stipulations which may be presented by the client, public authorities and financial situation as the project continues.

Om arrangören och Sveriges Arkitekters tävlingsnämnd inte anser att förslagsställaren har erforderliga resurser och erfarenhet för att handha uppdraget, ska denne samarbeta med en mer erfaren fackman som väljs i samråd mellan arrangör och förslagsställare.

Programmets godkännande

Detta program är upprättat i enlighet med byggsektorns gemensamma "Tävlingsregler för svenska tävlingar inom arkitekternas, ingenjörernas och konstnärernas verksamhetsfält 1998" och Lagen om Offentlig Upphandling. Reglerna gäller om inte programmet anger annat.

Program och bilagor är godkända av juryns ledamöter som ansvarar för tävlingens genomförande. Ur tävlingsteknisk synpunkt är programmet granskat och godkänt för de tävlande av Sveriges Arkitekter.

If the arranger and the Competitions Committee of the Swedish Association of Architects do not consider the participant to have the necessary resources and experience for coping with the assignment, the participant shall collaborate with a more experienced specialist to be selected by the arranger and participant acting in consultation together.

Approval of the programme

This programme has been drawn up in accordance with the common rules of the construction industry, entitled (in Swedish) "Rules of competition for Swedish competitions in the professional fields of architects, engineers and artists 1998" and the provisions of the Public Procurement Act. Those rules apply unless otherwise indicated.

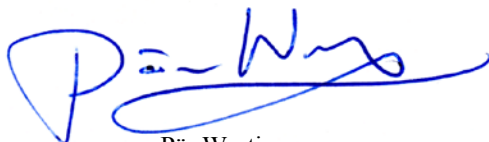
The programme and appendices have been approved by the jury members responsible for the conduct of the competition. The technics of the competition have been examined and approved on the competitors' behalf by the Swedish Association of Architects.

Per Kallstenius

Mats Larsson

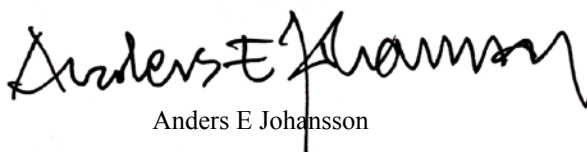
Pär Westin

Per Söderberg

Pia Krensler

Anders E Johansson

Stig L Andersson

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNINGEN